

**Čin roka
2007**
strana 2

**Vianočná
dvojstrana**
strana 4-5

**Vyhral
Ľubomír Cagalinec**
strana 8

Hovoríme s generálnym riaditeľom JUDr. Ing. Mariánom KARKUŠOM

Fabrika začala výrobnou reštrukturalizáciou

□ **V NCHZ ste začínali ako personálny riaditeľ 1. januára 2006. Po neceľkých troch rokoch sa stávate generálnym riaditeľom našej spoločnosti. Ako vnímate túto zmenu?**

Je to samozrejme obrovská zmena a s tým súvisiaca oveľa väčšia zodpovednosť. Ako personálny riaditeľ som bežne neriešil problémy výroby alebo obchodu. Dnes sú to hlavné témy môjho pracovného dňa. Taktiež financovanie, otázky životného prostredia, údržby, technický rozvoj, atď.

□ **Čo nové môžu očakávať zamestnanci NCHZ pod Vaším vedením?**

Považujem za veľkú výhodu to, že som do spoločnosti neprišiel „zvonku“, ale v pozícii personálneho riaditeľa som sa na riadení spoločnosti podieľal. Tým som samozrejme získaval potrebné znalosti a skúsenosti, ktoré by som rád preťaval nie do radikálnych zmien, ale skôr do doladenia a zefektívnenia viacerých činností a procesov.

□ **V spoločnosti sa dlho hovorí o výrobnéj reštrukturalizácii, zatiaľ však bez zjavných výsledkov.**

Spoločnosť prešla viacerými veľmi

dôležitými zmenami, spomeniem najmä finančnú reštrukturalizáciu, ktorá v tomto období finišuje. Výrobná reštrukturalizácia je v spoločnosti dlhodobou pripravovaná a predpokladám, že rok 2009 bude rokom najmä zmien vo výrobnéj oblasti. Ide o nutnosť, ktorá sa stáva ešte viac aktuálnou v období súčasnej finančnej krízy a hospodárskej recesie.

□ **Je naozaj finančná kríza takým strašiakom?**

Finančná kríza a celková recesia je žiaľ skutočnosťou a dotýka sa celého sveta, nevynímajúc Európu a Slovensko. Ako každá kríza aj dnešná raz pomíne, ale ľahšie ju prekonajú pripravení. Našou povinnosťou je spoločnosť previesť týmto zložitým obdobím s čo najmenšími stratami. Nakoľko sme exportne orientovaná spoločnosť, môžeme obstať len vtedy, ak zostaneme konkurencieschopní a naďalej orientovaní na potreby zákazníkov. Konkurencieschopnosť môžeme zvyšovať nielen kvalitou našich produktov, ale aj hľadaním rezerv pri znižovaní nákladov výroby.

□ **Mnohé spoločnosti na Slovensku**

▲ **JUDr. Ing. Marián Karkuš (37)** vyštudoval Polnohospodársku univerzitu v Nitre a Právnickú fakultu UMB v Banskej Bystrici. Od roku 1993 prešiel rôznymi pozíciami u zamestnávateľov: Cukrovar a konzerváreň Sládkovičovo, Ministerstvo školstva SR, Krajský súd Bratislava a Fond národného majetku. Je ženatý a má jedného syna Adamka.

v týchto dňoch oznamujú hromadné prepúšťanie. Je obava z hromadného prepúšťania v NCHZ namieste?

V tejto chvíli určite nie. Manažment spoločnosti veľmi dôsledne pripravuje spoločnosť na toto zložité obdobie tak, aby nemusel pristupovať k takýmto opatreniam. Je však pravdou, že od nového roku pripravujeme výrazné zmeny v systéme odmeňovania top manažmentu a zamestnancov so zmluvnými platmi. Výsledkom týchto opatrení bude značný pokles mzdových nákladov u týchto kategórií zamestnancov pri zachovaní spravodlivého a motivačného spôsobu odmeňovania. Čo sa týka ostatných kategórií zamestnancov v tejto chvíli prebiehajú naozaj veľmi zložitá rokovania s odborovými organizáciami, ktorých výsledkom bude Kolektívna zmluva na rok 2009.

Na záver by som rád zaželel všetkým zamestnancom a ich rodinným príslušníkom požehnané vianočné sviatky, pevné zdravie, veľa sil a šťastia v novom roku 2009.

Vianoce sviatky hojnosti

Najkrajšie sviatky roka sú opäť tu. Vianoce majú všelijaké prívlastky. Hovoríme im sviatky pokoja, radosti, lásky a hojnosti. Na nákupy potrebujeme peniaze a tých nikdy nie je dost. Ale napriek tomu, je na Štedrý večer v každej domácnosti dostatok všetkého a tým naplníme prívlastok Vianoc - sviatok hojnosti.

Nech si každý zvolí tú správnu cestu a toto najkrajšie obdobie v roku nech strávi najkrajšie ako vie a hlavne v kruhu rodiny, priateľov a známych.

Nech nastávajú rok 2009 prinesie všetkým zamestnancom NCHZ a čitateľom Nováčkeho chemika veľa zdravia, šťastia a splnenia aj tých najtajnejších želaní.

redakcia
NOVÁČKEHO CHEMIKA

Prišiel s čertom aj anjelom

▲ Dňa 3. decembra 2008 zaplnilo okolo tristo osemdesiat detí zamestnancov NCHZ priestory veľkej sály Kultúrneho centra mesta Nováky a čakali príchod Mikuláša so svojou družinou.

Prišiel, porozprával o najkrajších sviatkoch - Vianociach. Deti zaspievali, zarecitovali a boli odmenené rôznymi sladkosťami.

(lw)

Stalo sa...

Na základe rozhodnutia jediného akcionára Vám oznamujeme, že dňom 4. 12. 2008 boli z funkcie predsedu predstavenstva odvolaní Ing. Róbert ŠTOFKO a člen predstavenstva Bc. Marek RATTAJ

Predstavenstvo NCHZ, a.s.

Ing. Miroslav ŠUBA
- predseda predstavenstva
JUDr. Ing. Marián KARKUŠ
- člen predstavenstva
Ing. Ivan ŠIAGI
- člen predstavenstva

K dátumu 4.12.2008 boli z dozornej rady odvolaní predseda Ing. Igor RATTAJ, členovia Ing. Martin BENKO, Mgr. Slavomír ŠIMEG.

Dozorná rada

JUDr. Mgr. Hugo HÝBAL
- predseda dozornej rady
JUDr. Jana MLADÁ
- člen dozornej rady
Peter KRÁL
- člen dozornej rady
Ivan GRNÁČ
- člen dozornej rady

(Iw)

Následný audit systému manažérstva kvality

Systém manažérstva kvality podľa normy ISO 9001:2000 máme v našej spoločnosti zavedený od roku 2003. Už sa stalo zvykom, že v mesiaci november, v súlade s harmonogramom auditov, sme absolvovali následný audit SMK. Audit vykonala certifikačná spoločnosť SGS Slovakia, s. r. o., ktorá od budúceho roku bude vykonávať následný audit systému manažérstva kvality 1-krát ročne. Počas auditu boli skontrolované vybrané procesy a činnosti, ktoré s nimi súvisia a ich vzájomné interakcie. Z procesov, definovaných v mape procesov, boli preverené nasledovné procesy: plánovanie systému, interné audity a preskúmanie vedením, výroba hydroxidu sodného, výroba S-PVC a kopolyméru, výroba acetylénu, uzatvorenie zmluvy, riadenie dokumentácie, výber, zaradovanie a uvoľňovanie pracovníkov, plánovanie údržby a realizácia údržby. V priebehu auditu sa nevyskytli žiadne nezahodny a nezrovnalosti v auditovaných procesoch, súvisiacich činnostiach, v príslušnej dokumentácii a v záznamoch. V záverečnom hodnotení spoločnosťou SGS Slovakia, s. r. o. nám neboli udelené žiadne nápravné opatrenia a bolo konštatované, že náš systém manažérstva kvality podľa normy ISO 9001 je funkčný, stabilizovaný, neformálny a v zhode s požiadavkami danej normy. Za kladný výsledok auditu Vám všetkým patrí uznanie a podakovanie.

Soňa Truchanová
zmocnenec vedenia pre systém manažérstva kvality

Inovatívny čin roka 2007

Budúcnosť rozvoja hospodárstva vidia špičkoví svetoví ekonómovia v inováciách. Rovnaký názor má aj Ministerstvo hospodárstva. Rezort preto založil novú tradíciu s cieľom povzbudiť podnikateľské subjekty i fyzické osoby k inovatívnym aktivitám.

30. mája 2008 MH vyhlásilo prvý ročník súťaže o Cenu ministra hospodárstva „Inovatívny čin roka 2007“.

Do všetkých kategórií aktuálneho ročníka sa prihlásilo 32 súťažiacich - inovatívnych firiem s inováciami realizovanými v roku 2007. Novácke chemické závody, a. s. Nováky súťažili v kategórii "Inovácia procesu (technologický proces)" s riešením podľa úžitkového vzoru č. 4783 **Environmentálne spracovanie pár alkylénoxidov v zmesi s inertným plynom**. Minister hospodárstva SR vyslovil vďaka tvorivým

zamestnancom NCHZ cez **OCENENIE ministra hospo-**

dárstva Slovenskej republiky.

V kategórii Inovácia produktu si cenu odniesol Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV, Bratislava za nárazník železničných vozňov z penového hliníka. V druhej kategórii Inovácia procesu minister udelil cenu spoločnosti Prvá zväračská, a.s. Bratislava za high-tech technológiu zvarovania výmenníkov tepla elektrónovým lúčom pre automobilový priemysel. V kategórii inovácia služby uspel Výskumný ústav zväračský Priemyselný inštitút SR, Bratislava, za webovo orientovaný databázový systém „WELDER PASSPORT MANAGER“.

Podľa správy MH SR zo dňa 25.11.2008 vypracovala D. G.

Poskytovanie predlekárskej prvej pomoci Bezpečnosť a zdravie

V zmysle platnej legislatívy sme v priebehu mesiaca november 2008 začali organizovať školenie "Poskytovanie predlekárskej prvej pomoci", do ktorého je zaradený vybraný okruh zamestnancov a to najmä predáci, majstri, vedúci výrobní a zástupcovia z každého nevýrobného útvaru.

Školenie zabezpečujeme v spolupráci s firmou OHS Pracovná zdravotná služba Opatovce nad Nitrou, ktorá na základe zmluvného vzťahu poskytuje NCHZ pracovnú zdravotnú službu podľa zákona NR SR č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.

V priebehu mesiacov november 2008 až január 2009 by sme

mali preškoliť cca 420 zamestnancov. Nosnými témami programu sú: všeobecné zásady poskytovania prvej pomoci; Kardio-Pulmo-Cerebrálna-Recustitácia-oživovanie; popáleniny; rany - krvácania, obväzová technika; šok; polohovanie ranených; test.

O tom, že je to problematika vysoko aktuálna svedčí i záujem a ohlas účastníkov. (M.O.)

Predvianočný večierok

Viac ako sedemdesiat obchodných partnerov a zástupcov firiem zo Slovenska, Českej republiky Maďarska, Poľska, Ukrajiny, Nemecka, Talianska, Ruska a ďalších krajín sa stretli na predvianočnom večierku dňa 27. novembra 2008 v Bratislave, reštaurácii Parcafé, ktorý zorganizovala pre Novácke chemické závody, a.s. Nováky agentúra MEDIA CENTRAL, s.r.o.

V príjemnom prostredí reštaurácie Parcafé, ktorá bola pripravená v štýle 30-tych rokov si hostia okrem iného mohli zahrať tradičný poker, posediť pri klasickej cigare, dobrom vínu a nechýbali miešané nápoje a samozrejme gurmánske špeciality kuchyne.

Atmosféru 30-tych rokov spríjemnil známy swingový spevák Robo Opatovský a úžasné tanečnice z Extravadansy.

Aneta Paríšková, moderátorka

TV JOJ, privítala všetkých prítomných a na úvod dala slovo Ing. Miroslavovi Šubovi, predsedovi predstavenstva NCHZ, ktorý srdečne privítal zástupcov najväčších a najdôležitejších firiem, ktoré spolupracujú s NCHZ. Podakoval za doterajšiu spoluprácu a zaželel všetkým prítomným veľa pracovných úspechov.

Na tejto slávnostnej príležitosti predstavil Ing. Miroslav Šuba nového generálneho riaditeľa NCHZ JUDr. Ing. Mariána Karkuša. Pán Karkuš pôsobil v NCHZ vo funkcii riaditeľa úseku právneho, kontroly a ľudských zdrojov necelé tri roky. Pán Karkuš je aj členom predstavenstva NCHZ, povedal M. Šuba. (Iw)

KOLEKTÍVNE VYJEDNÁVANIE pokračuje

V dňoch 25. 11., 26. 11. a 9. 12. 2008 sa uskutočnili ďalšie kolá kolektívneho vyjednávania sociálnych a mzdových podmienok zamestnancov na rok 2009. Viedol ich generálny riaditeľ akciovej spoločnosti JUDr. Ing. Marián Karkuš, zvlášť s odborovou organizáciou OZ Chémia SR a zvlášť s odborovou organizáciou OZ KOVO. Vyjednávanie dňa 9. 12. sa zúčastnil aj Ing. Ľuboš Áč, zástupca akcionára Nováckych chemických závodov.

Prvým bodom vyjednávania bola výplata vianočného príplatku roku 2008. Zamestnávateľ navrhol z dôvodu nepriaznivej ekonomickej situácie podniku nižšiu výplatu ako v minulom roku. Zástupcovia odborov s návrhom nesúhlasili a trvali na výplate minimálne vo výške 1000,- Sk pre každého zamestnanca akciovej spoločnosti. I napriek ekonomickej argumentácii zamestnávateľov k dohode vo veci výplaty vianočného príplatku nedošlo, bod zostáva otvorený.

Poskytnutie vianočného balíčka formou eurobalíčka z technických dôvodov možné nieje, v rovnakej hodnote však bude nahradený darčekovými šekmi. Vhodná forma sa dohodne v súčinnosti oboch strán zúčastnených na kolektívnom vyjednaní.

Nosnými bodmi ďalšieho jednania boli platené neprítomnosti v práci (bod 25. KZ), smerný rast miezd v roku 2009 (bod 34. KZ) a odstupné resp. odchodné (bod 62. KZ).

Zástupcovia odborov trvajú na pôvodnom znení a poslaní plateného pracovného voľna ženám a ponechaní ozdravných pobytov. Zamestnávateľ berie ich stanovisko na vedomie, na filozofii akcentu zásluhovosti a spravodlivosti však naďalej trvá. Bod zostáva otvorený.

Zamestnávateľ trvá na smernom raste miezd v roku 2009 maximálne vo výške 3 %. Forma, či už pevnou čiastkou, alebo percentom, prípadne diferencovane bude dohodnutá, bod zostáva otvorený.

S posunom hraníc nároku na zvýšené odstupné odborári nesúhlasia, filozofia riadenia odchodného je prijateľná. Bod zostáva otvorený.

Obe strany vyjadrili želanie ukončiť vyjednanie do konca decembra roku 2008.

Ing. Pavel Šimko
vedúci OPaM

Ukážka hasičskej techniky

Dňa 8.11.2008 sa zamestnanci ZHÚ NCHZ Nováky a.s. v zastúpení Ing. Marcel Malíška, Michal Vanko a Vladimír Dudáš zúčastnili ukážky hasičskej techniky na školskom ihrisku ZŠ Zemianske Kostolany na žiadosť Obecného hasičského zboru (OHZ) Zemianske Kostolany, pri príležitosti 120. výročia založenia OHZ v Zemianskych Kostolanoch.

Ukážky sa zúčastnili na pozvanie aj ZHÚ ENO Nováky o.z. Zemianske Kostolany so zásahovou hasičskou technikou Scania, Hasičský a Záchraný zbor Okresného riaditeľstva Prievidza so záchranou hasičskou technikou Iveco Magirus a Hlavná banská záchraná stanica Prievidza s dvoma vozidlami so záchranárskou výzbrojou.

Prezentáciu špeciálnych hasičských vozidiel a špeciálnych hasičských a záchranárskych činností vykonali na začiatku ukážky zástupcovia jednotlivých útvarov úvodným prejavom.

ZHÚ NCHZ Nováky zabezpečovali ukážku s vozidlom Peugeot, ktorým zamestnanci ZHÚ NCHZ Nováky a.s. vykonávajú mobilný monitoring ovzdušia a špeciálnym hasičským vozidlom Iveco Daily s technickou výbavou na likvi-

dácie mimoriadnych udalostí a ekologických havárií.

Okrem špeciálnej zásahovej hasičskej techniky bola ukážka zameraná aj na záchranu osôb z výšok a hĺbok, likvidáciu požiarov tuhých látok a horľavých kvapalín, likvidáciu mimoriadnych udalostí za

stažených podmienok, ukážku hasičskej záchrannej výzbroje a výstroje a monitorovanie vybraných nebezpečných látok v ovzduší.

Ukážka sa stretla s pozitívnym ohlasom u všetkých prítomných hostí, no najväčší zážitok z ukážky mali najmladší obyvatelia obce, ktorí prejavovali vysoký záujem o hasičskú a záchranársku techniku vrátane špeciálnych činností.

Ing. Marcel Malíška
veliteľ závodného hasičského útvaru

▲ Ukážka likvidácie požiaru tuhých horľavých látok.

*Príjemné prežitie vianočných sviatkov
želá všetkým zamestnancom a čitateľom
redakcie*

Štedrá večera inak Zabudnite na kapra

Ak radi experimentujete a máte radi originálne chute a vône nových jedál, nebojte sa zmeniť jedálny „vianočný“ lístok a namiesto kapra vám ponúkame niekoľko receptov z iných druhov rýb:

TUNIAK

Tuniačí steak osolte, nakoreňte, pokvapkajte citrónom a odložte na pol hodinky na chladné miesto. Následne pár kvapiek oleja a tuniaka môžeme dať na rozpálenú panvicu.

MEČIAR OBYČAJNÝ

Mečiaru potrieme olejom, zľahka posypeme strúnakou a opečieme

na dobre rozohriatej panvici. Tri minúty z každej strany. S olivami, paradajkami, kaparami, bazalkou a čiernym korením si na ňom určite pochutíte.

NETRADIČNÝ VIANOČNÝ KAPOR

Kapor, maslo, soľ, korenie, citrón a bazalka. Na väčšie kusy alobalu natrieme maslo, zabalíme do nich

posolené a okorenené kúsky kapra a v rozohriatej rúre na mriežke pečieme asi 20 minút. Medzitým dôkladne rozotrieme maslo s citrónovou kôrou a trochu šťavy alebo s bazalkou, urobíme z neho rolku a vo vrecku dáme stuhnúť do chladničky alebo mrazničky. Porcie kapra otvárame až na tanieri a na rybu kladieme kolieska pripraveného masla.

Horúca čokoláda a horúce

Horúce zimné nápoje máme radi všetci. V ich receptoch používame škoricu, med, klinčeky, rum, koňak, zázvor....Takéto nápoje sa hodia aj v chrípkovej sezóne. Ved posúďte, voňavú škoricu môžete použiť pri nádchach, chrípkach, hlienových infekciách a tiež pri tráviacich problémoch. Med je predovšetkým sladký, ale tiež výživný, hojivý a pri naša uspokojenie pred spánkom. Klinčeky sú aromatické, hrejivé a účinné proti dýchacím aj tráviacim infekciám, upokojujú trávenie a stimulujú krvný obeh. Čerstvý zázvor yluhovaný či nastrúhaný v horúcich nápojoch stimuluje srdce a krvný obeh a tiež pôsobí proti infekciám a nádcham.

Polnočná kapustnica

250g hovädzieho mäsa
250 g bravčového mäsa
150 g údeného mäsa
2 väčšie cibule
1 domáca klobása
750 g kvasenej kapusty
20-30 g sušených húb
soľ, vegeta
mletá červená paprika
3 strúčiky cesnaku
2 bobkové listy
2 chilli papričky

Údené mäso uvaríme.

V rajnici opražíme nadrobno pokrájanú cibuľu, pridáme hovädzie mäso pokrúpané na kocky, soľ, korenie, červenú papriku a dusíme. Po 20 minútach pridáme bravčové mäso, umyté hríby a pretlačený cesnak.

Do vody, v ktorej sme varili údené mäso (ak je veľmi slaná, zriedime ju) dáme variť kapustu, klobásu, bobkový list a papričky.

Uvarenú klobásu vyberieme, pokrájame na kolieska a vložíme späť do hrnca. Keď je hovädzie i bravčové mäkké, pridáme ho do kapusty a pridáme pokrúpané údené mäso.

Varené víno

Víno nesmie vriieť, preto ho odstavíme tesne pred zovretím. Použiť môžeme biele aj červené a pridávame doň klinčeky, škoricu, med alebo cukor.

Horúci punč

Oblúbený nápoj na vianočných

Symboly Štedrého večera

- šupiny z ryby bohatstvo
- chren mal dodať ľuďom odvahu
- množstvo pálenky - množstvo novej krvi
- cesnak zdravie
- strukoviny bohatá úroda
- rovný plameň sviečky zdravie rodiny
- ak sviečka zhasla počas večere úmrtie v rodine
- rozrezané jablko zdravie do domu

Vianočný štedrák

1. cesto:
28 dkg hladkej múky
15 dkg masla
10 dkg práškového cukru
1 vajce
1/2prášku do pečiva

Vypracujeme cesto, rozvalkáme a dáme na vymastený a múkou vysypaný plech. Potrieme na hrubšie slivkovým lekvárom. 15 dkg maku,

kryštálový cukor, 1/2 vanilkového cukru a citrónovú kôru zabaríme mliekom. Túto plnku natrieme na lekvár.

15 dkg orechov, kryštálový cukor, 1/2 vanilkového cukru a citrónovú kôru zabaríme mliekom. Plnku natrieme na mak.

2 tvarohy, kryštálový cukor, citrónovú kôru, hrozienka zaro-

bíme a natrieme na orechy.

Nakoniec si zarobíme druhé cesto piškótové:

3 žltka ušľaháme z 12 dkg práškového cukru. Pridáme 14 dkg polohrubej múky, 1/2 prášku do pečiva, sneh z 3 bielkov. Vylejeme na tvaroh a pomaly pečieme.

Prajeme dobrú chuť!

... a všetko dobré do nového roku 2009
... telom NOVÁCKEHO CHEMIKA
... kcia

... a, varené víno ... i punč

trhoch.

Na 1/2 litra vody alebo ovocného čaju potrebujeme 150 g cukru, 2 pomaranče,

1 citrón, 2 dcl rumu, brandy, whisky alebo koňaku, môže a nemusí červené víno, klinčeky a škoricu.

Vodu s cukrom uvaríme, keď zovrie hneď vypneme. Pridáme šťavu z pomarančov a citróna, rum, víno, klinčeky, škoricu a podľa chuti môžeme pridať aj štipku čierneho korenia. Do punčov môžeme pridávať tiež jahodové, pomarančové a malinové sirupy.

Horúca čokoláda

Potrebuje sa obľúbenú a hlavne kvalitnú čokoládu (najlepšie horčičku s vysokým obsahom kaka

ka) a smotanu na šľahanie (môže byť v pomere 1:1 s plnotučným mliekom). Smotanu zahrejeme, pred bodom varu odstavíme a hneď do nej polámeme čokoládu a miešame až kým sa nerozpustí. Čím viac čokolády, tým lepšie. Pridávame mleté čili, pomarančový likér, brandy, malinový sirup alebo čo nám vlastná fantázia poradí.

Plnené oblátky

- 1 Hera
- 200 g prášk. cukru
- 3 PL kakaa
- 2 celé vajcia

Postup:

Heru rozpustíme nad parou, pridáme cukor, miešame kým sa nerozpustí, pridáme kakao rozmiešame a pomaly zamiešame vajcia a chvíľu povaríme (nad parou). Podľa chuti môžeme pridať mleté orechy. Plníme oblátky. Dáme do chladničky stuhnúť, potom krájame kocky. Lepšie je robiť z 2 dávok.

Kurča po francúzsky

- 1 kurča
- 250 g údeného bôčika
- 500 g malých cibuliek
- 250 g šampiňónov (čerstvých alebo z konzervy)
- 3 lyžice Flory
- 2 lyžice oleja
- 1 bobkový list
- petržlenová vňať
- štipka tymianu
- 1 strúčik cesnaku
- 400 ml červeného vína
- 2 lyžice múky
- asi 100 ml mäsového vývaru (masox), soľ

Kurča rozkrájame na 6 až 8 častí, ktoré posolíme. Bôčik pokrúžaný na kocky opečieme na tretine masla vo väčšej rajnici a vyberieme na tanier. V tuku, ktorý zostal, do ružova opražíme olúpané cibulky. Potom ich i s trochou tuku preložíme do malého pekáčika a asi pol hodiny dopekáme v rúre.

V osobitnej rajničke na zvyšku Flory podusíme pokrúžané šampiňóny. K tuku, ktorý zostal v rajnici pridáme olej a na ňom po obidvoch stranách opražíme kúsky kurčaťa. Vyberieme ich, do rajnice dáme opečený bôčik a naň rozložíme kúsky kurčaťa. Pridáme roztláčený

cesnak, bobkový list, petržlenovú vňať a tymián.

Vo víne rozmiešame múku, prevaríme ho a vylejeme na kurča. Pridáme vývar a v horúcej rúre pod pokrievkou dusíme 30 minút. Potom pridáme šampiňóny a cibuľu a ešte 15 minút dusíme.

Sladký orechový suchár a Slané polmesiačky

Sladký orechový suchár

5 bielkov vyšľaháme na sneh, pridáme 150 g prášk. cukru, ešte vymiešame, pridáme 150 g hladkej múky špeciál, 140 g celých orechov a varechou premiešame. Formu na srnčí chrbát vymastíme, vysypeme polohrubou múkou a vylejeme do nej zmes. Pečieme na miernom stupni. Po upečení vyklopiť, necháme vychladnúť a krájame na tenké plátky, cca 2 mm, ktoré poukladáme na plech a na miernom stupni usušíme v polootevorenej rúre. Nezlaknite sa ak sa sucháre vykrúti, má to tak byť. Prípadne ich počas sušenia poprekladaj

te, aby sa dobre vysušili a vrchné nezhoreli.

Slané polmesiačky

- 350 g hladkej múky
- 250 g Hery
- 2 žltka
- 1 ČL soli
- 1/2 dcl mlieka
- 1 kocka kvasníc
- 1 ČL cukru

Na povrch 20 dkg postrúhaného syra (tehla)

Postup: Kvasnice necháme napučať v teplom mlieku, do ktorého sme dali 1 ČL cukru. Pridáme k ostatným surovinám spolu zmiesime a necháme 1 hodinu pokysnúť. Zmes rozvalkáme na 0,5 cm hrúbku. Potrieme biel-

kom, posypeme nastrúhaným syrom a vykrajujeme polmesiačky. Uložíme na plech, ktorý sme mierne potreli trochou Hery a pečieme do zlatožlta na 180°C.

Prajeme dobrú chuť!

Viete čo P.f. znamená

Ide o francúzske slová *pour féliciter*, teda blahoželanie k... alebo pre šťastie. Ak k tejto skratke pripojíte rok a podpis, už nič iné nemusíte dodávať a každý veci znalý bude vedieť, o čo ide.

Preto nezabudnite ani vy na svojich najbližších!

Vyhodnotenie krížovky

Krížovka z čísla 11/2008:
„Život bez skúšok nestojí za žitie“

Výhercami sa stávajú, **Tričko a šiltovku** vyhrávajú:

- ▶ Ing. Mária MARTIŠKOVÁ (Odbor OŽPZ)
- ▶ Pavol ŠIMO (ASRTP)
- ▶ Marta ADAMCOVÁ (žel.doprava)

Ceny si môžete vyzdvihnúť na OMS č.t. 4663, 4633.

Gratulujeme!

Ostatní neváhajte a zapojte sa do súťaženia! (lw)

Inzercia

- **Predám** prietokový ohrievač MORA, výkon 17,5 kW, váha 13,5 kg. Cena dohodou. Informácie na t.č. **0907 538 452**.
- **Predám** kúpeľné dvere 2ks, priem. 70 cm + 2 ks umývadlo. Kontakt: **046/5461995**.

Nevšedná výstava betlehemov

Český úspešný desaťbojár Roman Sebrle, generál Laudon, speváčka Lucie Běla, ale aj ďalšie významné osobnosti, ale aj ľudia z ulice, spolu s biblickými a historickými postavami, sú súčasťou nezvyčajného betlehemu, ktorý si do 12. januára 2009 môžu pozrieť návštevníci na výstave Čas radosti v Hornonitrianskom múzeu v Prievidzi. Je tam dovedna iba sedem betlehemov a jeden solitér anjela zo skla a múzeu ich na základe vzájomnej spolupráce zapožičalo, Mestské múzeum v českom Lanškroune. Dominantné je práve spomínané rozsiahle drevené vyrezávané dielo od tamojšieho ľudového umelca-rezbára Bedřicha Šilara. Podľa slov riaditeľky HM Ivety Géczyovej, umelec ho poňal nezvyčajne svetsky. Pretože okrem tradičnej svätej rodiny, troch kráľov, anjelov, či pastierov, zasadil do priestoru pred siluetou mesta osobnosti, ktoré s mestom nejako súvisia alebo ho preslávili. Na betleheme rezbár pracuje už viac rokov a každoročne ho doplní o vyrezávané ďalšie postavičky. Doteraz vyrezal už vyše 80 vyrezaných postáv. Veľmi zaujímavý je aj ďalší, mimoriadne rozsiahly Ústecko-orlický betlehem z papiera. Vytvoril ho na prelome 19. a 20. storočia. Zaujímavosťou je, že obsahuje takmer 1200 postáv. O niečo menšie, ale nemenej zvláštne sú aj betlehemy zo šúpolia alebo betlehem z hnedoglazovanej keramiky.

Text a foto: (pre)

Podakovania

Ďakujem zamestnancom a spolupracovníkom, ktorí darovali krv manželovi

Dušanovi KRAJČÍRIKOVI
potrebnej pri operačnom zákroku.
Manželka Miroslava a deti

Ďakujem neznámemu nálezcovi, ktorý dňa 24.11.2008, v jedálni závodného stravovania našiel náramkové hodinky.

Valika

Navždy nás opustili

Rady chemikov navždy opustili:

† † †

Tomáš PÁNIS

18.11.2008 vo veku 73 rokov

† † †

Ludovít ŠOVEC

24.11.2008 vo veku 77 rokov

† † †

Otto ŠEDIVÝ

1.12.2008 vo veku 76 rokov

(rch)

niečo pre zábavu ... **TAJNIČKA** ...

J. Poliak	Slov. kraj	Vinič	Značka korenia	Buchol (detsky)	○	Cieliš	Franc. maliar	Rus. mesto	Miest. evidencia	○	Sníva	51 rímsky	Okovaná nádoba	Časť domu	Starý národ
Semita					Dokalič (angl.)					Zlé počasie					
Meno Bugára					Žen. meno Pinkov. vták					Chem. prvok Červený (ces.)					
1. časť tajničky												Hranica (lek.) Hliník			
Skr. valuty			Oker (ces.) Opytov. zámeno				ŠPZ Nítry Neprevážaj				Kočovník Očari				
ARP T-IN ANAT	Krája	Meno Delona Preveril						Modla Žen. meno					Predložka Chudoba		
Rival				2. časť tajničky Dávam radu								Plaz Nikde			
Obličaje						Nórske mesto Čín. muž. meno				Súhlas Bohyňa úrody				Boh lásky	Nič
Rénium			Herec (ang.) Hľa						Japon. vlákno Plodina						
Kancelária					3. časť tajničky Nektár										
Citoslovo							ŠPZ Žiliny				Koral. útes				
Člen star. národa							Čín				Patagón. hľadavec				

Vylúštenú tajničku vystrihnite, vyplňte svoje meno a adresu a vhodte do schránky na hlavnej vrátnici alebo vo vestibule závodnej jedálne pod názvom "KRÍŽOVKY" do 10. 01. 2009.

KAŽDÝ MESIAC 3 VÝHRY

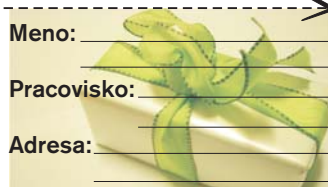
3 x Vianočný balíček

Správne znenie tajničky z č. 12/2008:

Meno: _____

Pracovisko: _____

Adresa: _____

* BLAHOŽELÁME *

20 rokov práce

Jaroslava MIKLÁŠOVÁ (ORK)
Ladislav JURÍK (z.chémia)
Miroslav BRÍDA (z.chémia)
Štefan LORENCÍK (z.chémia)
Rastislav KRÁL (z.chémia)
Miloš PAVLÁK (z.plasty)
Juraj POLJAK (ÚE)
Luboš MENDEL (z.plasty)
Štefan MICHALOVIČ (z.plasty)
Peter KRŠIAK (ORVaBP)
Lubomír ĎURINA (ÚE)
Roman HOMOLA (ÚRlaÚ)
Miroslav PROSTREDNÝ (ÚRlaÚ)

25 rokov práce

Viliam GUBKA (z.plasty)
Daniela TICHÁ (odb.logistiky)

30 rokov práce

Ing. Bohuslav PIVARČI (z.plasty)

35 rokov práce

Štefan NIEDERLAND (z.chémia)
Viola BILKOVÁ (ORK)
Jozef VAVERKA (z.plasty)
Ján KESELY (z.plasty)

40 rokov práce

Jaroslav IVANOV (z.plasty)

50 rokov veku

Stanislav GULIKA (z.plasty)
Dušan KIKUŠ (z.plasty)
Ladislav ŠUJAN (z.chémia)
Milan BESEDA (z.plasty)
Erika MATUŠKOVÁ (OSS)
Ing. Juraj BELLUŠ (z.plasty)
Bogdan CZYZYCKI (z.chémia)

Martin ZAMIŠKA (ÚRlaÚ)

55 rokov veku

Štefan NIEDERLAND (z.chémia)
Milan BAKUS (ÚE)
Pavol ĎURIŠ (z.plasty)
Jozef PETRÁŠ (ÚRlaÚ)
Jozef PILCH (ÚRlaÚ)
Štefan MICHALÍK (LARF NOVA)
Ján BOBOK (MAKS-D)
Vladimír PRŠO (MAKS-D)

60 rokov veku

Stanislav MIŠOVIC (z.plasty)
Ing. Martin LUCKÝ (Osar)
Eduard SPÁČ (ÚRlaÚ)
Tomáš ŠKOLNA (ÚRlaÚ)

Odchod do dôchodku

Margita ŠUŇOVÁ (odb.logistiky)
Rudolf MINICH (z.karbid)
Stanislav LUPTÁK (z.chémia)
Mária FÁBRYOVÁ (ORK)
Marián STRAKA (z.chémia)
Jozef BÍZEK (ÚRaI SSO)

redakcia

Čo bude v kaštieli?

(Za hrst' histórie, LVII. časť)

Kaštieľ v Laskári mal krátko po skončení druhej svetovej vojny zaujímavý osud. Po znárodnení veľkostatku sa o jeho pridelenie snažila správa zaisťovacieho tábora „nepriateľov ľudu“ na pomedzí Laskára a Koša. No Miestny národný výbor (MNV) v Novákoch ústami svojho predsedu Petra Čiznára nesúhlasil, pretože v kaštieli mala sídliť novozriadená, v histórii prvá škola v Laskári. No boli tu aj ďalší záujemcovia. Plénum MNV v Novákoch 21. augusta 1945 riešilo zaujímavý problém, zriadenie štátnej nemocnice v Novákoch. Vláda chcela postaviť v prievidskom okrese štátnu nemocnicu, o ktorú sa uchádzala Prievidza. Členovia MNV však presadzovali Nováky. „Obec Nováky, kde sa nachodia už teraz rôzne priemyselné podniky, leží v centre, hľadiac k tomu, že

celá rudnianska dolina gravituje do tohto miesta. Zriadením ďalších podnikov je očakávaný veľký vzrast obyvateľstva, následkom čoho obec Nováky v dohľadnej dobe bude mať 10 - 12.000 obyvateľov.“ A to v roku 1945 mali Nováky len 2649 obyvateľov. Plénum MNV dôvodilo, že nové priemyselné centrum potrebuje „rychlú a presnú lekársku pomoc, keďže v podnikoch opakujú sa nepredvídané úrazy, pri ktorých lekárska pomoc je okamžite potrebná. Je nemyšliteľné, aby ranení boli odvázaní do Prievidze alebo do Handlovej, kde jestvujú nemocnice.“ Nová nemocnica mala byť umiestnená v laskárskom kaštieli a priľahlom parku. Zriadenie nemocnice v Novákoch MNV urgovalo ešte v novembri aj vo februári 1946. Vtedy už použili tvrdý slovník: „Umiestnenie ešte

jednej nemocnice v Prievidzi bolo by riešením proti verejnému záujmu.“ Výbor určil Petra Čiznára, Ladislava Sýkora a zástupcov chemickej továrne a baní na vyjednanie na povereníctve. Z plánov však zišlo, lebo už 24. januára 1947 bolo určené, že do kaštiela sa nastahuje z Prievidze detský domov, ktorého deti budú navštevovať ľudový školu v Laskári, určenú aj pre miestne deti. Školský inšpektor však zriadenie školy v Laskári zamietol. Peripetie s kaštieľom sa skončili, keď sa stal majetkom ministerstva vnútra.

- Erik Kližan -

Po rekonštrukcii opäť otvorili Hornonitriansku knižnicu

Komfort pre čitateľov

Po takmer štyroch mesiacoch rekonštrukčných prác opäť pre verejnosť otvorili priestory Hornonitrianskej knižnice (HK) v Prievidzi. Je najväčšou knižnicou v Prievidzskom okrese s vyše 70 tisíc knižničnými zväzkami. Komplexnú obnovu interiéru budovy knižnice však už nevyhnutne potreboval, povedala jej riaditeľka Eva Mikšíková.

Do užívania ju dali v roku 1985. V tom čase bola priestorovo a kapacitne dimenzovaná na sto návštevníkov denne. V súčasnosti ju však už navštevuje priemerne 200 až 250 čitateľov. Podmienky, v ktorých HK poskytovala svoje služby preto už dlhšie nevyhovovali. Pravidelné doplňovanie knižného fondu, výrazný nárast požiadaviek na dokumenty, práca s informačnými technológiami a ostatné špeciálne služby si vyžiadali rekonštrukciu. Trenčiansky samosprávny kraj na tieto účely vynaložil približne sedem miliónov korún (232 357,43 eur). Po rekonštrukcii bude HK slúžiť, okrem poskytovania knižnično-informačných služieb, aj ako komunitné, multifunkčné a vzdelávacie centrum. Obnovené priestory bude možno využiť aj na usporiadanie odborných podujatí, prezentáciu knižnej produkcie a výstavy. Prináša aj vyšší komfort pre študijné účely a relax.

(prš)

PREDSTAVUJEME

Stredná odborná škola v Novákoch vznikla 20. októbra 1952 ako Odborné učilište štátnych pracovných záloh (ŠPZ) so zameraním na elektrikárske, lučobné a zámočnícke profesie. V roku 1957 Odborné učilište ŠPZ prešlo do rúk vtedajších Chemických závodov Wilhelma Piecka v Novákoch (terajšie NCHZ, a.s.). Pre potreby teoretickej výučby bol v roku 1965 odovzdaný do užívania Odborného učilišťa 14-triedny objekt spolu s telocvičňou.

Od 1. septembra 1977 vzniklo z OU CHZWP

SOŠ NOVÁKY

Stredné odborné učilište chemické zamerané na výuku v 3-ročných odboroch prevádzkový chemik, mechanik opravár strojov a zariadení, elektromechanik a v 4-ročných študijných odboroch chemik operátor, mechanik automatizačnej techniky. Do siete odborov postupne pribudli odbory mechanik strojov a zariadení, mechanik elektronik a gumár plastikár pre spracovanie kaučuku.

V dôsledku zmien v štruktúre školského systému prešlo SOU od

1. júla 1991 pod správu Ministerstva priemyslu SR. Pre potreby trhu práce pribudli ďalšie profesie, chemik pre práčovne a čistiarne, mechanik opravár so zameraním na plynárenské zariadenia a mechanik elektronik so zameraním na spotrebnú, organizačnú a výpočtovú techniku, operátor ekologických zariadení a iné.

Od 1. júla 2004 vznikla v Novákoch združením dvoch škôl, Stredného odborného učilišťa chemického a Strednej priemyselnej školy

chemickej, nová Združená stredná škola chemická,

neskôr len Združená stredná škola, ktorej zriaďovateľom je Trenčiansky samosprávny kraj v Trenčíne.

Od 1. 9. 2008 zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) priniesol zmenu názvu školy na **Strednú odbornú školu**, ktorá je moderným vzdelávacím a výchovným zariadením, ktoré pripravuje žiakov v odboroch elektrotechnického, informačného, chemického a strojárkeho zamerania.

PhDr. Jana Bučková

- 1.1.1919** - vznikol Okresný úrad v Prievidzi
- 1.1.1939** - zomrel Pavol Kollár, kňaz, pedagóg, pôsobil v N. Rudne, V. Belej a Diviackoch n/Nitr.
- 1.1.1944** - vznikol miestny odbor Matice slovenskej v Hradci (Prievidza)
- 1.1.1959** - vznikli štátne majetky v Nitrianskom Pravne a Nitrianskom Rudne
- 2.1.1849** - narodil sa Martin Húska, kňaz, ľudovýchovný spisovateľ, pôsobil v Handlovej a N. Lehote
- 4.1.1884** - narodil sa Juraj Koza Matejov, kňaz, publicista, pôsobil v Bojniciach
- 5.1.1974** - zomrel Eugen Filkorn, pedagóg, politik, náboženský publicista, narodil sa v N. Pravne
- 5.1.1984** - zomrel Miroslav Šalomon, VŠ profesor, elektrotechnik, člen SAV, pôsobil v Novákoch
- 5.1.1994** - zomrel Jozef Oprala, univ. prof., teológ, pôsobil v Novákoch, Nitrianskom Rudne
- 6.1.1924** - založený dobrovoľný hasičský zbor v Sebedraží
- 6.1.1934** - narodil sa v Prievidzi Alojz Petráš, akademický maliar, žije v Prievidzi
- 12.1.1914** - narodila sa v Novákoch Helena Abiata Líšková, rehoľná sestra, trpitelka za vieru
- 15.1.1944** - narodil sa v Novákoch Ladislav Hagara, spisovateľ, redaktor, mykológ
- 15.1.1974** - zomrel Juraj Šen, verejný činiteľ, odborový funkcionár, narodil sa v Malinovej
- 16.1.1949** - zomrel v Novákoch Ján Gašperík, právnik, organizátor včelárstva
- 17.1.1999** - rozhlasová sv. omša vysielaná z Nitrianskych Sučian na celom Slovensku
- 19.1.1884** - narodil sa v Zemianskych Kostolnoch Ludovít Šimko, lekár, rasovo prenasledovaný
- 20.1.1924** - založené dobrovoľné hasičské zbory v Bystričanoch a Dolnom Kamenci
- 21.1.1894** - narodil sa Dávid Altmann, lekár, rasovo prenasledovaný, nútené internovaný v Novákoch
- 22.1.1924** - narodil sa v Bošanoch Ján Chryzostom Korec, kardinál, trpiteľ za vieru, čestný občan mesta Nováky
- 23.1.1889** - narodil sa v Handlovej Ferdinand Šujanský, VŠ prof., strojár, pôsobil v Novákoch
- 24.1.1924** - založený dobrovoľný hasičský zbor v Zemianskych Kostolnoch
- 25.1.1894** - narodil sa Janko Alexy, akademický maliar, prozaik, publicista, pôsobil v Prievidzi
- 27.1.1959** - zomrel Jozef Sivák, pedagóg, politik, organizátor školstva, národovec, pôsobil v Prievidzi
- 28.1.1839** - narodil sa Ernest Šporzon, advokát, politik, pôsobil v Prievidzi a N. Rudne

Putovný pohár v rukách Závodu chémia 1

Športová komisia pri ZO CHZ, a.s. Nováky usporiadala dňa 22. novembra 2008 v Športovej hale v Prievidzi, 8. ročník halového turnaja v malom futbale o putovný pohár predsedu Základnej organizácie odborov a generálneho riaditeľa NCHZ Nováky. Turnaja sa zúčastnilo 7 futbalových družstiev dielenských výborov, ktoré odohrali po 6 zápasov, každý s každým.

Celkové prvenstvo a putovný pohár získali hráči - odborári DV Závodu chémia 1, na druhom mieste sa umiestnilo družstvo údržby z OZ KOVO a na treťom mieste skončil DV Závodu plasty.

V kvalitnom turnaji o celkovom prvenstve sa rozhodovalo až v poslednom zápase turnaja, v ktorom

DV ZCH 1, zvíťazil nad vlnajším obhajcom prvenstva DV OZ KOVO najtesnejším rozdielom 2:1.

Najlepším brankárom turnaja bol vyhodnotený Miroslav Divéky z Odboru energetiky, najlepším strelcom, s 13 gólmi, bol Anton Hvojník z údržby OZ KOVO a najlepším hráčom turnaja bol vyhodnotený

Peter Gáži taktiež z údržby OZ KOVO.

Prvým trom družstvám a najlepším jednotlivcom poháre a vecné ceny odovzdali generálny riaditeľ JUDr. Ing. Marián Karkuš a predseda ZO NCHZ Nováky p. P. Král, ktorí spoločne na záver poďakovali všetkým prítomným hráčom za fair play hru a kvalitné zápasy, rozhodcom a organizačným pracovníkom za úspešné zvládnutie náročného turnaja.

Ivan GRNÁČ
predseda ZO

▲ Víťazné družstvo Závodu chémia 1 spoločne s vedením podniku a vedením odborov. Stojaci zľava: JUDr. Ing. Marián Karkuš, Peter Král, Peter Patierik, Martin Štefanička, Ludovít Hrehuš, Vladimír Brodzianský, Jaroslav Vičko, Ján Holec, Ján Komáromi, Ing. Marián Krajčík. V podrepe zľava: Štefan Baláž, Ladislav Šujan, Rudolf Habrman, Ivan Grnáč.

Vyhral Ľubomír Cagalinec

V bábkovej sále Kultúrneho centra mesta Nováky dňa 6. novembra 2008, usporiadala športová komisia pri ZO NCHZ Nováky, 7. ročník turnaja v mariáši, ktorého sa zúčastnilo 18 hráčov - odborárov z dielenských výborov NCHZ a OZ KOVO. Vlnajšie prvenstvo obhájil a celkovým víťazom turnaja sa stal **Ľubomír Cagalinec** (na obrázku

vstrede s taškou) z DV Závodu plasty. Na druhom mieste skončil Vladimír Brodzianský z DV Závodu chémia a tretie miesto získal Jozef Tkáč z DV Obchodný úsek.

Predseda ZO p. Král odovzdal najlepším jednotlivcom poháre pre víťazov a vecné ceny a poďakoval všetkým za účasť a kvalitné partie.

(ig)

Nesklamali

Prvý turnaj oblastnej súťaže vodného póla starších žiakov sa odohral v NCVP v Novákoch v dňoch 6.12.-7.12.2008.

Výsledky:

NCHZ NOVÁKY - PU PREŠOV 27 : 1

góly: Baláž 9, Tkáč M., Hrivnák M., Tkáč P. po 4, Hrivnák P.3, Urík, Pikna, Slušniak po 1.

NCHZ NOVÁKY - ŠKP KOŠICE 19 : 1

góly: Baláž 5, Tkáč Marek, Tkáč Maroš, Tkáč Patrik po 3, Hrivnák M. 2, Pikna, Štanga, Slušniak po 1.

NCHZ NOVÁKY - PVK VRÚTKY 29 : 1

góly: Tkáč Marek 7, Baláž, Hrivnák P. po 6, Štanga 4, Tkáč Patrik, Martanovič po 2, Tkáč Maroš, Slušniak po 1. P.T.

NOVÁCKY CHEMIK - mesačník regionálnych zaujímavostí, vydávajú Novácke chemické závody, a. s.

Redaktor: Ľubica WALOVÁ. **Adresa redakcie:** Novácke chemické závody, a.s., M. R. Štefánika 1, 972 71 Nováky, tel.: 046/568-4663, fax: 046/568-9250, e-mail: lubica.walova@nchz.sk. **Redakčná rada:** Bc. Marek RATTAJ, Ing. Dana HAGAROVÁ.

Zaregistrované: Okresný úrad v Prievidzi, odbor regionálneho rozvoja a iných odvetvových vzťahov, pod registračným číslom EV 978/08.

Grafika a tlač: TIMAN SLOVAKIA, s.r.o., BOŠANY

Zadarmo pre zamestnancov NCHZ a obyvateľov mesta Nováky. Nepredajné.

Autorské práva na texty a snímky uverejnené v časopise NOVÁCKY CHEMIK sú vyhradené. Preberanie a používanie fotografií, textových a iných materiálov je bez písomného súhlasu NCHZ zakázané.